

1.3–1.5. Режимні заходи, протидія злочинності та міжнародне співробітництво ДПСУ

- Режимні заходи у прикордонній смузі та заходи безпеки в пунктах пропуску є ключовими інструментами захисту державного кордону, що регулюються **Законом України «Про Державну прикордонну службу України»** та **Постановою КМУ № 1147 "Про прикордонний режим"**

1.3. Режимні заходи у прикордонній смузі та забезпечення безпеки пунктів пропуску

У **прикордонній смузі** (ділянці завширшки до 5 км від лінії кордону) встановлюється особливий режим пересування та господарської діяльності, який передбачає обов'язкове отримання дозволів від ДПСУ для проживання, перебування чи проведення робіт, а також заборону вільного доступу осіб без відповідних документів.

Безпека в **пунктах пропуску** забезпечується шляхом створення **режимних зон**, де діє суворий порядок доступу, здійснюється фізична охорона, відеоспостереження та обов'язковий **прикордонний контроль осіб, транспортних засобів** і вантажів з метою запобігання незаконному перетину кордону, контрабанді та терористичним загрозам.

Прикордонний контроль здійснюється щодо:

- осіб, які перетинають державний кордон
- транспортних засобів, що перевозять через державний кордон осіб та вантажі
- вантажів, що переміщуються через державний кордон

Прикордонний контроль включає:

- перевірку документів
- огляд осіб, транспортних засобів, вантажів
- виконання доручень уповноважених державних органів України
- перевірку виконання іноземцями, особами без громадянства умов перетинання державного кордону у разі в'їзду в Україну, виїзду з України та транзитного проїзду територією України
- реєстрацію іноземців, осіб без громадянства та їх паспортних документів у пунктах пропуску через державний кордон
- перевірку автомобільних транспортних засобів з метою виявлення викрадених

Прикордонний контроль забезпечується шляхом:

<p>1</p> <p>Установлення режиму в пунктах пропуску через державний кордон та здійснення контролю за його додержанням</p>	<p>2</p> <p>Застосування технічних засобів прикордонного контролю, використання службових собак та інших тварин</p>	<p>3</p> <p>Створення і використання баз даних про осіб, які перетнули державний кордон, вчинили правопорушення, яким не дозволяється в'їзд в Україну або яким тимчасово обмежено право виїзду з України, про недійсні, викрадені і втрачені паспортні документи</p>	<p>4</p> <p>Спостереження за транспортними засобами і в разі потреби їх супроводження</p>
<p>5</p> <p>Здійснення адміністративно-правових, а також оперативно-розшукових заходів</p>	<p>6</p> <p>Організації і забезпечення взаємодії з підприємствами, установами та організаціями, діяльність яких пов'язана з міжнародним сполученням; координації дій контрольних органів і служб</p>		

Прикордонний контроль осіб

- Паспортні та інші документи громадян України, іноземців та осіб без громадянства, які перетинають державний кордон, перевіряються уповноваженими службовими особами Державної прикордонної служби України з метою встановлення їх дійсності та приналежності відповідній особі. При цьому з'ясовується наявність або відсутність підстав для тимчасової відмови особі у перетинанні державного кордону.
- У ході перевірки документів уповноважені службові особи Державної прикордонної служби України використовують технічні засоби контролю для пошуку ознак підробки в документах, здійснюють пошук необхідної інформації у базах даних Державної прикордонної служби України, а також за результатами оцінки ризиків проводять опитування осіб, які прямують через державний кордон.
- Уповноважені службові особи Державної прикордонної служби України з урахуванням результатів оцінки ризиків можуть проводити перевірку підтверджуючих документів та повторну перевірку документів осіб, які перетинають державний кордон.
- Паспортні та інші документи осіб перевіряються в кабінах паспортного контролю, на смугах руху транспорту, у контрольних павільйонах, службових приміщеннях пунктів пропуску через державний кордон чи безпосередньо в транспортних засобах.
- З метою виявлення потенційних загроз національній безпеці України, підвищення рівня авіаційної безпеки, завчасного виявлення осіб, які переховуються від органів досудового розслідування та суду чи ухиляються від відбуття кримінальних покарань, уповноважені службові особи Державної прикордонної служби України здійснюють обробку наданих перевізниками даних реєстрації пасажирів. За ненадання або надання недостовірних даних реєстрації пасажирів перевізники несуть відповідальність, визначену законом.

Основні складові режиму

<p>Прикордонний режим</p> <p>Регламентує правила в'їзду, перебування, проживання та пересування громадян України та інших осіб у межах прикордонної смуги.</p>	<p>Режим у пунктах пропуску</p> <p>Визначає порядок руху транспортних засобів, правила поведінки осіб та межі територій, де прикордонники мають право здійснювати перевірку документів та огляд (Постанова КМУ від 18 серпня 2010 р. № 751 «Про затвердження Положення про пункти пропуску через державний кордон та пункти контролю»)</p>	<p>Інженерне облаштування</p> <p>Використання загороджень, контрольних-слідових смуг та засобів сигналізації для недопущення безконтрольного проникнення (Постанова КМУ від 17 серпня 2002 р. № 1142 «Про затвердження загальних вимог до облаштування пунктів пропуску через державний кордон»).</p>
---	---	--

1.4. Протидія транскордонній організованій злочинності та нелегальній міграції

Здійснюється Державною прикордонною службою України на підставі Закону України «Про Державну прикордонну службу України» та Стратегії інтегрованого управління кордонами.

Згідно зі статтю 2 цього Закону, ДПСУ виконує завдання щодо виявлення, припинення та запобігання злочинам і адміністративним правопорушенням, пов'язаним з незаконним переміщенням осіб через державний кордон, торгівлею людьми, а також контрабандою зброї, наркотичних засобів та інших заборонених предметів.

Оперативні підрозділи служби уповноважені проводити оперативно-розшукову діяльність для ліквідації міжнародних злочинних угруповань, тоді як підрозділи прикордонного контролю застосовують сучасні системи ідентифікації та аналізу ризиків для виявлення підроблених документів і каналів нелегальної міграції безпосередньо в пунктах пропуску.

1.5. Міжнародне співробітництво ДПСУ з FRONTEX та Інтерпол

Базується на поєднанні національного законодавства та міжнародних договорів:

<p>Закон України «Про Державну прикордонну службу України» (ст. 19, 20)</p> <p>Прямо уповноважує службу взаємодіяти з компетентними органами іноземних держав та міжнародними організаціями, а також брати участь у спільних операціях.</p>	<p>Угода між Україною та Європейським Союзом щодо оперативної діяльності Frontex в Україні (2024)</p> <p>Ключовий документ, що дозволяє залучати групи управління кордонами Frontex для спільних операцій на території України та надає правовий імунітет і повноваження персоналу агентства. Зокрема Консультативна місія Європейського Союзу (КМЕС) в Україні разом із Frontex проводять семінари з метою підвищення кваліфікації українських прикордонників та митників щодо виявлення підроблених документів, ідентифікація викрадених автомобілів та боротьби з контрабандою.</p>
<p>Угода про асоціацію між Україною та ЄС (ст. 16)</p> <p>Визначає стратегічне співробітництво у сферах управління кордонами, боротьби з нелегальною міграцією та транскордонною злочинністю.</p>	<p>Постанова КМУ № 384 (від 25.03.1993)</p> <p>«Про Положення про Національне центральне бюро Інтерполу», яка регламентує взаємодію українських правоохоронців (зокрема прикордонників) з міжнародною мережею Інтерполу для обміну даними про розшукуваних осіб, викрадені документи та транспортні засоби.</p>

Інспектори Державної прикордонної служби України (ДПСУ) у пунктах пропуску мають прямий доступ до ключових баз даних **Інтерполу** через інтегровану систему інформаційно-телекомунікаційного рітейлу. Основні бази даних, що використовуються в реальному часі:

Stolen and Lost Travel Documents (SLTD)

Найважливіша база, що містить інформацію про понад **100 мільйонів** викрадених, загублених, анульованих або підроблених паспортів, віз та посвідчень особи.

Stolen Motor Vehicles (SMV)

База даних викрадених транспортних засобів, яка дозволяє миттєво перевірити VIN-код автомобіля на предмет міжнародного розшуку.

та інші

Додаткові бази даних, що використовуються в рамках міжнародного співробітництва.

- Завдяки системі **I-24/7** та вітчизняній системі **«Гарт-1»**, перевірка за цими базами здійснюється автоматично під час сканування паспорта або введення даних державного засобу. У разі виявлення збігу (так званого «хіта»), інспектор Положення про інформаційно-телекомунікаційну систему та вжити заходів щодо затримання особи чи майна згідно з протоколом (Про затвердження Положення про інформаційно-телекомунікаційну систему прикордонного контролю "Гарт-1" Державної прикордонної служби України: Наказ Державної прикордонної служби № 810 від 30.09.2008 р.)